

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 16 maja 2016 r.

WPS-I.431.2.8.2016

**Pan
Artur Ciecierski
Burmistrz
Gminy Zakroczym**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 29 marca -1 kwietnia 2016 roku kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Zakroczymiu. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 20 kwietnia 2016 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Zakroczym oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Podczas kontroli stwierdzono, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Zakroczym realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy czym żadnej z komórek organizacyjnych Urzędu Gminy w Zakroczym nie przypisano zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rada Gminy Zakroczym przyjęła uchwałę Nr XI/34/2015 z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020. W Programie określono m.in. zadania, działania, realizatorów Programu oraz harmonogram realizacji zadań. W wyniku działań kontrolnych ustalono, iż Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w gminie Zakroczym był na bieżąco realizowany. W ramach realizacji Programu podejmowano szereg działań w tym:

- sporządzono diagnozę problemów społecznych na terenie gminy,
- podejmowano liczne działania w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” mające na celu wsparcie osób doświadczających przemocy. Podejmowano również liczne działania względem osób stosujących przemoc w tym m.in.: wystąpiono do prokuratury z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w 2015 r. zawiadomiono prokuraturę w 10 przypadkach),
- rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy poprzez: zamieszczanie informacji na stronie internetowej GOPS o działaniach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz instytucji udzielających wsparcia na terenie gminy Zakroczym, zamieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń o możliwościach uzyskania pomocy wraz z adresami i numerami telefonów instytucji oraz rozdawanie ulotek na temat przeciwdziałania przemocy na pikniku pt. „0 % alkoholu – 100 % zabawy” zorganizowanym w maju 2015 r. we współpracy z OT oraz GKRPA,
- współpracowano z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Mazowieckim poprzez oferowanie możliwości skorzystania z bezpłatnych porad psychologa i prawnika, uzyskania schronienia a także możliwości uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy (w 2015 roku pomimo propozycji żaden sprawca nie skorzystał z w/w programu, w chwili obecnej prowadzona jest rekrutacja na rok 2016), ,
- w 2015 r. utworzono we współpracy z GKRPA w Zakroczym Punkt Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie z siedzibą w GOPS. Z pomocy specjalistów (psycholog i terapeuta uzależnień) w 2015 r. skorzystały ogółem 72 osoby.
- podejmowano współpracę z Ośrodkiem Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczym w zakresie pomocy dzieciom dotkniętym przemocą i problemem alkoholizmu w rodzinie,
- GKRPA podejmowała działania mające na celu podjęcie przymusowego leczenia przez sprawców przemocy, którzy nadużywali alkoholu,

- w 2015 roku przeprowadzono szkolenie członków ZI, grup roboczych oraz innych osób tj. nauczycieli, pracowników służby zdrowia działających na rzecz dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych dotkniętych przemocą w rodzinie (w szkoleniu udział wzięło 21 osób).

Na terenie gminy Zakroczym nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia. Z wyjaśnień złożonych podczas kontroli wynika, iż *„nie było konieczności udzielenia schronienia ofiarom przemocy, jednakże gdyby zaszła taka konieczność ZI współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Mazowieckim oraz członkowie ZI jak i pracownicy GOPS posiadają wiedzę na temat wykazów OIK oraz innych instytucji działających na rzecz ofiar przemocy w województwie mazowieckim”*.

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano przypadków odebrania dziecka na podstawie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W dniu 25 stycznia 2011 r. Burmistrz Gminy Zakroczym przyjął Zarządzenie Nr 4/2011. Zgodnie z § 1 ww. Zarządzenia Burmistrz Gminy z dniem 25 stycznia 2011 r. powołał na terenie gminy Zespół Interdyscyplinarny. W Zarządzeniu określono skład osobowy Zespołu. Powyższe było zgodne z art. 9a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który mówi, iż zespół interdyscyplinarny powołuje Wójt Gminy i to on określa jego skład stosując bezpośrednio przepisy ustawowe i działając w oparciu o porozumienia zawierane ze wskazanymi w ustawie podmiotami. Zgodnie przywołanym wyżej zapisem ustawy zespół powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta i to ten organ decyduje o składzie zespołu. Jednak zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rada Gminy winna przyjąć uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, a powołanie składu Zespołu przez Wójta powinno nastąpić w oparciu o uchwałę. Przed powołaniem Zespołu przez Burmistrza Rada Gminy Zakroczym nie przyjęła stosownej Uchwały o jakiej mowa w art. 9a ust. 15 ustawy, zaś w dniu 30 listopada 2011 roku Rada Gminy Zakroczym przyjęła Uchwałę nr X/69/2011 w sprawie przyjęcia Regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie dotyczącego trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W skład Zespołu powołano przedstawicieli wszystkich służb i instytucji o jakich mowa w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Gminie Zakroczym zostały zawarte porozumienia z jednostkami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Podczas kontroli stwierdzono brak stosownego porozumienia z osobami upoważnionymi do reprezentowania: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz instytucji oświatowych, których przedstawiciele weszli w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Obecnie funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Zakroczym pełni Pani Anna Lewicka – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Na podstawie przedstawionych protokołów stwierdzono, że Zespół Interdyscyplinarny spotykał się w 2015 roku cyklicznie – odbyły się 4 spotkania Zespołu w roku. Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spotkania Zespołu winny odbywać się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zaś organizacja spotkań Zespołu nie zawsze była zgodna z powyższym zapisem. W wyniku działań kontrolnych ustalono, iż w żadnym z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w kontrolowanym okresie nie wziął udziału przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z protokołów ze spotkań wynika, iż na spotkaniach zespołów odbywa się głównie bieżące omówienie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy jakie podejmowane są przez różne instytucje na terenie gminy, jednak w protokołach brak jest informacji na temat omówienia sytuacji rodzin dla których prowadzone są procedury „Niebieskie Karty”.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zaś zbiór danych związanych z realizacją procedury Niebieskiej Karty został zgłoszony do GIODO.

W 2015 roku wszczęto 16 procedur Niebieska Karta. W 2015 roku Zespół zajmował się również 6 procedurami wszczętymi w okresach poprzednich. Skierowano 10 wniosków do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W 2015 roku zakończono procedurę w 8 przypadkach.

W zakresie prowadzonych procedur Niebieskie Karty, po dokonaniu analizy 10 prowadzonych w kontrolowanym okresie procedur stwierdzono, że:

- procedura Niebieskie Karty wszczynana była przez różne podmioty m.in. przedstawiciele policji, oświaty, pracowników socjalnych.
- osoby doznające przemocy otrzymywały formularz NK–B, co jest zgodne § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- we wszystkich sprawach ustalono, iż formularze „Niebieskie Karty” przekazywane były do Przewodniczącego ZI w określonym ustawowo terminie o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,

- w niektórych przypadkach brak możliwości stwierdzenia czy formularze NK A zostały przekazane przez Przewodniczącego Zespołu członkom grupy roboczej w terminie o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.,
- we wszystkich skontrolowanych procedurach Przewodniczący powołał grupę roboczą (grupy robocze powoływane były przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego co jest niezgodne z zapisami art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie),
- w jednym przypadku stwierdzono brak dokumentu potwierdzającego sposób rozszerzenia składu grupy roboczej o kolejnego członka, w pozostałych przypadkach zmiany składu grupy roboczej dokumentowane były w formie protokołu,
- w większości przypadków skład grup roboczych ograniczał się do przedstawiciela policji oraz ośrodka pomocy społecznej, stwierdzono mały udział w pracach grup roboczych przedstawicieli innych służb zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty”, w jednym przypadku do składu grupy nie powołano kuratora sądowego, mimo iż sprawca przemocy był objęty dozorem kuratora,
- na spotkania grup roboczych zapraszano osobę doznającą przemocy oraz wzywano sprawcę przemocy (wyznaczając różne godziny spotkań co jest zgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia),
- w ramach procedury wypełniano formularze „NK-C” z osobą doznającą przemocy oraz „NK-D” ze sprawcą przemocy co jest zgodne z § 8 ust. 2 oraz ust. 6 rozporządzenia,
- we wszystkich przypadkach wyznaczano krótki termin między wszczęciem procedury a pierwszym posiedzeniem grupy roboczej, a spotkania grup roboczych miały miejsce wielokrotnie w trakcie trwania procedury,
- w każdym przypadku opracowywano indywidualne plany pomocy oraz opracowywano podział działań prowadzonych w ramach procedury dla przedstawicieli poszczególnych służb,
- w każdym przypadku monitorowano sytuację rodziny (systematyczny monitoring miał miejsce zarówno ze strony pracowników socjalnych, jak i przedstawicieli policji),
- Przewodnicząca Zespołu składała do Prokuratury Rejonowej zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, jak również kierowała wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dot. wszczęcia procedury przymusowego leczenia,
- zarówno osoby doznające przemocy, jak również sprawcy przemocy otrzymywali propozycję specjalistycznego poradnictwa m.in. pomoc psychologiczna czy też wsparcia terapeuty ds. uzależnień,
- zakończenie procedur dokumentowane było w formie protokołu, a o zakończeniu powiadamiano podmioty uczestniczące w procedurze.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Uregulować kwestie formalne związane z powołaniem w gminie Zakroczym Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Ze wszystkimi jednostkami, które wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego zawrzeć stosowne porozumienia, o jakich mowa art. 9a ust. 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Spotkania Zespołu organizować nie rzadziej niż raz na trzy miesiące co jest zgodne z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a na spotkaniach dokonywać omówienia sytuacji rodzin dla których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.
4. Podjąć działania zmierzające do regularnego udziału w spotkaniach Zespołu wszystkich jego członków w tym przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Grupy robocze powoływać zgodnie z zapisami art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a skład grup roboczych w przypadkach uzasadnionych do tego potrzebami rodziny rozszerzać o przedstawicieli innych służb zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty” poza standardowo powoływanymi przedstawicielami policji oraz pracownikami socjalnymi.
6. Dokumentować sposób przekazywania przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego formularzy NK-A członkom grupy roboczej, tak aby była możliwość ustalenia zachowania terminu o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), w związku z art. 7 ust.1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.*

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wiesława Kacperek-Biegańska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej